

مقایسه اجزاء بیوشیمیائی مایع کیست هیداتیک در کبد انسان، گوسفند، بز، گاو و شتر، مازندران، ۱۳۸۳

دکتر مهدی شریف^{۱*}، مسعود کیقبادی^۲، هاجر ضیائی^۳، دکتر جمشید ایزدی^۴، شیرزاد غلامی^۵، دکتر علیرضا خلیلیان^۵

۱. دانشیار، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۳. مربی، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۴. استادیار، گروه بیهوشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۵. دانشیار، گروه آمار حیاتی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

تاریخ دریافت ۱۸/۳/۸۴، تاریخ پذیرش ۸/۴/۸۴

چکیده

مقدمه: زیر گونه های مختلف اکینو کوس گرانولوزوس (عامل کیست هیداتیک در انسان و حیوان) در مناطق اندمیک این بیماری در کشور ما مشاهده شده است که این تنوع از لحاظ انگل شناسی پزشکی و دامپزشکی و همچنین اپیدمیولوژی بیماری، عامل آن، پاتولوژی، کنترل و پیشگیری کیست هیداتیک حائز اهمیت است. جهت تعیین این زیر گونه ها علاوه بر مطالعات مرفولوژیکی و اپیدمیولوژیکی، مطالعات بیوشیمیایی کیست هیداتیک در میزبان های واسط (انسان و حیوان) می تواند در تعیین زیر گونه های این انگل نقش کمکی داشته باشد. لذا این مطالعه به منظور تعیین میزان ترکیبات بیوشیمیایی در مایع هیداتیک کبد گوسفند، گاو، بز، شتر و انسان در سال ۱۳۸۳ انجام شد.

روش کار: در این بررسی مقطعی تحلیلی، در مجموع از ۱۱۲ عدد نمونه مایع کیست هیداتیک از کبد میزبانان مختلف مانند گوسفند (۱۶ نمونه)، بز (۱۲ نمونه)، گاو (۶۴ نمونه)، شتر (۱۰ نمونه) به طور کامل استریل از کشتار گاه شهر های قائم شهر و ساری و ۱۰ نمونه انسانی از بیمارستان امام خمینی جمع آوری گردید. میزان سدیم، پتاسیم به روش فلیم فتومتر، کراتینین، آلومین و کلیسم به روش رنگ سنجی، گلوکز، کلسترول، تری گلیسیرید، اوره، اسید اوریک به روش آنزیمی، اسپاراتات آمینوترانسفراز به روش IFCC (براساس تبدیل ال - اسپاراتات ← به ال - گلوتامات)، آلانین آمینوترانسفراز به روش IFCC (براساس تبدیل ال - آلانین ← ال - گلوتامات) و لاکتات دهیدروژناز به روش DGKC (براساس تبدیل پیرووات ← لاکتات) اندازه گیری شد. روش آماری به کار رفته در تجزیه و تحلیل داده ها آنالیز واریانس یک طرفه بوده است.

نتایج: تفاوت هایی در میزان سدیم، گلوکز، اوره و آلانین آمینوترانسفراز در مایع کیست های کبدی میزبان های مختلف مشاهده گردید ولی از نظر آماری تفاوت معنی دار نبود. در خصوص پتاسیم، کلیسم، تری گلیسیرید، کلسترول، کراتینین، آلومین، گاما گلوتامیل ترانسفراز ($p < 0.05$)، اسید اوریک، اسپاراتات آمینوترانسفراز، کراتینین فسفو کیناز و لاکتات دهیدروژناز ($p < 0.001$) این تفاوت معنی دار بوده است.

نتیجه گیری: با توجه به وجود اختلافی که در ترکیبات شیمیایی مایع کیست هیداتیک در نمونه های مختلف مشاهده می شود، احتمال آن می رود که در استان مازندران در میزبان های اهلی و انسان بیشتر از یک سویه اکینو کوس گرانولوزوس وجود داشته باشد. لذا مطالعات تکمیلی از جمله مولکولی پیشنهاد می شود.

واژه های کلیدی: انسان، ترکیبات بیوشیمیایی، دام، کیست هیداتیک

* نویسنده مسئول: ساری، بلوار خزر، دانشکده پزشکی، گروه انگل شناسی و قارچ شناسی

E-mail: msharifmahdi@yahoo.com